

Finansal kiralama sözleşmelerinde değişiklik yapan sözleşmelerde damga vergisi ve harç uygulaması

Belge türü	Sirküler
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Sirküler no	HK-10/2010-1
Tarih	29.09.2010

T.C

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Harçlar Kanunu Sirküleri/10

Konusu : Finansal kiralama sözleşmelerinde değişiklik yapan sözleşmelerde damga vergisi ve harç uygulaması

Tarihi : 29/09/2010

Sayısı : HK-10/2010-1

İlgili Olduğu Kanunlar : 3226 sayılı Kanun, 488 sayılı Kanun ve 492 sayılı Kanun

1-Giriş:

Finansal kiralama sözleşmelerinde değişiklik yapan tadil sözleşmelerinin 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun 30 uncu maddesi uyarınca damga vergisi ve harçtan istisna tutulmasına ilişkin açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2-Yasal Düzenleme:

Bilindiği üzere, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, 4 üncü maddesinde, bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı, mahiyeti tayin edilmek istenen kağıt üzerinde başka bir kağıda atıf yapılmışsa, atıf yapılan kağıdın hükümlerine nazaran iktisap ettiği mahiyete göre vergi alınacağı, 10 uncu maddesinde, damga vergisinin nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kağıtlarda yazılı belli paranın, maktu vergide ise kağıtların mahiyetlerinin esas olacağı, belli para teriminin, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği, Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-1 bölümünde ise belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin binde 8,25 nispetinde damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 492 sayılı Harçlar Kanununun 38 inci maddesinde, noter işlemlerinden bu Kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanlarının noter harçlarına tabi olacağı; 41 inci maddesinde noter harçlarının (2) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer veya ağırlık ölçüsüne göre nispi, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınacağı hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 42 nci maddesinde ise

"Değer veya ağırlık ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde (2) sayılı tarifede yazılı değer veya ağırlık esastır.

(5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile değişen fıkra) Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesi mecburidir. Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz."

hükmüne yer verilmiş olup, anılan maddede menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehin işlemleriyle ilgili her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Noter harçlarına ilişkin Harçlar Kanununa bağlı (2) sayılı tarifenin I-1 inci maddesinde, muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kağıtlardan beher imza için binde 0,99 oranında harç alınacağı, II-1inci maddesinde de, belli meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarifede ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kağıtlardaki imzaların her birinden maktu esasa göre harç alınacağı açıklanmıştır.

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun 1 inci maddesinde, Kanunun amacının finansman sağlamaya yönelik finansal kiralamayı düzenlemek olduğu, "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde, sözleşmeden kastın finansal kiralama sözleşmesi olduğu, 5 inci maddesinde, finansal kiralama sözleşmesinin konusuna her türlü menkul veya gayrimenkul malların girebileceği, (5582 sayılı Kanunla değişik) 15 inci maddesinde, tüketicilerin konut edinmesine veya yatırımlara finansman sağlayan finansal kiralama

işlemlerinde kiracının, kiracılık sıfatını ve/veya sözleşmeden doğan hak ve/veya yükümlülüklerini, kiralayandan yazılı izin alınması kaydıyla devredebileceği, 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında da sözleşmenin her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

7/6/1986 tarihli ve 19130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13 Seri No.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliği ile söz konusu istisna hükmünün uygulama esasları belirlenerek sadece finansal kiralama sözleşmesinin değil, sözleşmenin hüküm ifade edebilmesi için gerekli olan noterde yapılacak işlemler, tapu sicilinin beyanlar hanesine şerh işlemleri ile gemi siciline şerh işlemlerinin de harçtan istisna edilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Ayrıca, 15/12/1997 tarihli ve 1997/2 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu İç Genelgesinde de finansal kiralama işlemlerinde damga vergisi ve harç istisnası uygulamasının, finansal kiralama sözleşmesinin yanı sıra söz konusu sözleşmenin teminatına ilişkin yapılan işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtları da kapsadığı belirtilmiş bulunmaktadır.

3- Finansal Kiralama Sözleşmelerinde Değişiklik Yapan Sözleşmelerde Damga Vergisi ve Harç Uygulaması:

Finansal Kiralama Kanununun amacı işletme tarafından ihtiyaç duyulan malların temini için işletmeye finansman sağlamaktır. Bu hususa yönelik olarak taraflar arasında yapılan finansal kiralama sözleşmesinde, karara bağlanan ödeme planında, vadede veya teminat hükümlerinde işletmenin mali gücüne göre değişiklik yapılabilir. Yapılan bu değişiklikler mevcut finansal kiralama sözleşmesinin amacının sürdürülmesine yönelik kağıtlardır.

Bu itibarla, finansal kiralama sözleşmelerinde; ödeme planının revize edilmesi, sözleşmeye yeni bir mal eklenmesi veya çıkarılması, sözleşmenin süresinde veya teminat hükümlerinde değişiklik yapılması ya da kiracı değişikliği nedeniyle düzenlenecek kağıtların ve yapılacak işlemlerin 3226 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca damga vergisi ve harçtan istisna tutulması gerekmektedir.

Duyurulur.

Mehmet KİLCİ

Gelir İdaresi Başkanı

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026